

Piippujen Ympärillä

WARKAUS-SEURA RY • www.warkaus-seura.fi

Kuva: Ari Kankkunen

Katsottu aidan ulkopuolelta

Varkaudessa on teollisuutta aitojen ympäröimänä. Me tavalliset kaupunkilaiset emme tiedä, miten suurista asioista on kyse aitojen sisäpuolella. Keskustelemme mielellämme muutamasta yhteiskunnan tuella perustetusta hyvin julkisuudessa olevista firmoista, joiden toiminta ei kenties aina lisääkään maamme tai kansamme hyvinvointia.

Minulla oli tilaisuus olla eduskunnassa Varkaus-symposiumissa, Varkauden Teollisuus 200 vuotta. Tämän tilaisuuden esiintyjät kertoivat puheenvuoroissaan niin suuria asioita, että tavallisen kuulijan tulee tarkastella uudelleen sitä, millaisessa kaupungissa asumme, siis Varkaudessa. Professori **Johan Gullichsenin** esitelmä Sata vuotta teollista toimintaa Varkaudessa antoi seikkaperäisen käsityksen A. Ahlström Oy:n toiminnasta kotipaikkakunnallamme. A. Ahlström Oy oli sama kuin Varkaus.

Yleensä katukeskusteluissa paheksutaan muutoksia, ja tapahtuneita huomattavia yrityskauppoja. Suuret omistajavaihdokset ovat kuitenkin varmistaneet teollisuuspaikkakunnan hyvinvoinnin myös Varkaudessa. Puuteollisuus ja metalliteol-

lisuus ovat saaneet jatkajansa. Näin teollisuuspaikkakunnan hyvinvointi näiltä osin on turvattu. Puhumme mielellämme aidan takana olevasta konepajasta, ja siitä, kuinka siellä ennen tehtiin suuria metalliteollisuuden tuotteita ja näin saatiin toimeentuloa ja hyvinvointia.

Kuuntelin tarkasti, kun Foster Wheelerin toimitusjohtaja **Tomas Harju-Jeanty** esitteli teknologiateollisuutta. Hänen kertomansa mukaan Varkaudessa kehitetään ja valmistetaan tuotteita, joiden levikki on maailmanlaajuinen. Siis joka puolelle teollista maailmaa! Tämä kertoo taas tavalliselle kuulijalle, että tiedossamme ei ole, miten laadukkaasti ja tehokkaasti aitojen sisällä olevassa yhtiössä toimitaan.

Kaupunkimme päättäjien tulee aina huolehtia siitä, että kaikilla ja ulkomaisessakin omistuksessa olevilla yhtiöillä on Varkaudessa hyvä olla. Koulutus, terveydenhuolto, liikenne ja muut yhteiskunnan ylläpidettäväksi kuuluvat palvelut tulee olla asiallisessa kunnossa. Hyvinvointi säilyy ja lisääntyy vain työtä tekemällä!

Raimo Sikanen
Warkaus-seura ry:n
puheenjohtaja

Pallosemme – tuoreeks terveeks

Seison kotini rappusilla - tietoisuudessani pimeimmät, valosta toiveikkaammat tarinat käsivarsillani. Roolikkaat lapset runoineen, perinnevärsyineen virpovat...

...nuoruudestani nousee kuva: Kuu on laskenut akkunasta kuusiruutuisen taulun permannolle. Tänä yönä liikkuvat trullit, noidat, pahat henget, ilkeyksiään tehden. Mieleissäni vihastuin, kapinoin niin kuin nuori vain voi – osaa: Miksi pahuus riehuu maanpäällä kun Vapahtajamme nukkuu – lepää muutaman yön! Aamulla hiihtelin jokitörmällä. Kirkasta, levollista, aurinko nauraa. Riemusta keveinä sirkuttavat linnut. Luojamme on herännyt Pääsiäiseen, Hän nousi haudastaan.

R.Anile Leskinen

Kuva: Ritva Leskinen

Nakskov – Sandviken – Varkaus - Rjukan. Mikä yhteinen tekijä?

Ystävyyskaupunki on monelle varkautelaiselle käsitteenä vieras. Varkauden kaupungilla on vuosikymmenien aikana ollut useita ystävyyskaupunkeja. Tarkastellaanpa, mistä moinen toiminta on saanut alkunsa.

Jo 1800-luvun lopulla heräsi Tanskassa ajatus Skandinavian maiden yhteistyöstä. Tanskaan, Ruotsiin ja Norjaan perustettiin v. 1919 Pohjola-yhdistykset yhteistyötä varten. Islantiin perustettiin yhdistys joko v. 1919 tai v. 1922 ja Suomeen v. 1924. Meillä nimeen haluttiin molemmat viralliset kielemme, siksi muotoutui Pohjola-Norden-yhdistys. Tavoitteena oli perustaa ystävyyskaupunkit, joissa ketjuissa olisi yksi kunta jokaisesta neljästä maasta. Islanti saisi myöhemmin valita ketjun, jossa olisi mukana.

Ennen ystävyyskaupunkitajujen syntymistä oli ollut yhteistyötä adoptiokunta -nimellä. Toiminta muokkautui kummikuntatyöksi, joka sotien aikana, vuosina 1939-1945 oli pääasiassa apua tarvitsevien kummikuntien avustamista.

Pohjola-yhdistysten paikallisyhdistyksiä ruvettiin perustamaan jo sodan aikana. Tanskan Nakskoviin perustettiin paikallisyhdistys v. 1942, Ruotsin Sandvikeniin v. 1945, Varkauden Pohjola-Norden v. 1946 ja Norjan Rjukaniin v. 1947. Silloin ystävyyskunn-

Kuva: Sirpa Ollikainen

Muisto Naksovista Pohjola-Norden päiviltä v. 1976. Muut vaakunat Varkauden kaupungintalolta: Tinn Kommune (Rjukan) vaakuna, Sandvikenin kunnan vaakuna sekä Varkauden vaakuna.

takettu oli valmis 'neliapila'. Kunnatkin oli saatu mukaan ystävyyskaupunkitoimintaan, jolloin se monipuolistui, sillä kunnat osallistuivat myös kustannuksiin. Koululais- ja opettajavaihdot lisääntyivät, urheilukilpailuja unohtamatta, ja kulttuuritoiminta yhdistysten välillä rupesi kehittymään. Paljon syntyi myös henkilö- ja perhekohtaisia pysyviä ystävyysuhteita.

Monipuolisella ohjelmalla varustettuja viikon mittaisia Pohjola-Norden -päiviä ruvettiin järjestämään v. 1950 kahden vuoden välein: Sandviken – Rjukan – Nakskov – Varkaus, jossa ensimmäiset Pohjola-Norden -päivät pidettiin v. 1956. Päiviä ruvettiin

viettämään kolmen vuoden välein 1960-luvun alusta. Päivien ajankohdaksi oli vakiintunut elokuun puoliväli, ja yleiskielenä oli jokin pohjoismainen kieli. Järjestävän kunnan yhdistykset saivat kutsua vieraakseen ryhmän haluamastaan yhtäyhteiskunnasta. Näin saatiin nähdä ja kuulla monipuolista ohjelmaa yhteisissä tilaisuuksissa: kuorolaulua, kansantansseja, voimistelunäytöksiä, konsertteja, taidenäyttelyitä jne. Kunnilla oli tietysti myös omat neuvottelunsa. Sandviken kutsui v. 2006 Pohjola-Norden -päiville vain nuoria 'kansainväliseen konferenssiin'. Päivät järjestettiin kesäkuussa ja konferenssikielenä oli englanti. Järjestelyt herättivät keskuste-

lua, ja päivien järjestämisestä laadittiin kirjallinen ohjeistus.

Sandvikeniläisen Bernt Stenmarkin kokoama teos Vänner i Norden. En bok om Vänortskedjan Nakskov – Rjukan – Sandviken – Varkaus, jonka lopussa on tiivistetty suomennos, julkaistiin v. 2009. Tiedot päättyvät vuoteen 2006. Kyseinen teos on ollut tämän kirjoituksen lähteenä.

Vuonna 2009 päivät järjestettiin Rjukanissa. Siellä Nakskovin Pohjola-Norden ei ollut mukana, vain jokua sikäläisen Pohjola-yhdistyksen edustaja. Tanskassa oli ollut v. 2007 suuri kuntauudistus. Nakskovin kunta oli liitetty Lollandin kuntaan, jonka hallintokaupungiksi nimitettiin Maribo. Nakskov säilyi kaupunkina, mutta sanoutui irti ystävyyskaupunkitoiminnastaan. V. 2012 ei järjestetty Pohjola-Norden -päiviä. Tänä vuonna olisi Varkauden vuoro toimia järjestäjänä. Varkauden Pohjola-Nordenin hallituksen jäsen **Katriina Nieminen** kertoi, että mitään ei tapahtumasta ole kuulunut. Kuntauudistuksia on tapahtunut niin Norjassa kuin Ruotsissakin, ja onhan se meilläkin käynnissä. Koko toiminta elää nyt hiljaiseloa. Tulevaisuus näyttää kuinka toiminta jatkuu, vai loppuuko se tässä muodossa.

Sirpa Ollikainen

Noppapeli nimeltään Warkaus

Päätin lapsenlapseni **Jenni Ollin** kanssa tutustua pelaamalla Varkauden ja lähialueiden historiaan. Warkaus -peli muistuttaa Afrikantähteä, joka on vanha ja tuttu noppapeli monessa perheessä. Historiasta kiinnostunut alakoulun kuudentta luokkaa käyvä nuori neiton opasti mielellään eläkkeellä olevaa opettajaa.

Warkaus -pelin tietosivulla on taitavasti kerrottu historiasta, mutta sen lukeminen vaatii paljon yleistietoa. Ellei ymmärrä, mitä monet sanat, kuten esim. usklassismi, rokokootyylit, ratsutila tai manttaalisaatio tarkoittavat, ei pelin historiallinen tavoite toteudu. Tähän ei pysty 5-vuotias, joka ei osaa edes lukea vielä. Kirjaimet ovat kooltaan ja muodoiltaan epäselviä, ja pelilauta voisi olla isompi, jotta kokonaisuus olisi hel-

pommin hahmotettavissa. Myös ohjeet voisivat olla selvemmin ja yksinkertaisemmin selostettu. Näistä epäkohdista huolimatta antaa peli monipuolisen ja opettavaisen tuokion sekä sosiaalisen yhdessäolohetken joko kaverijoukolle tai jopa eri sukupolvillekin.

On hauskaa kiertää mielenkiintoisia kohteita Varkaudessa ja ympäristössä. Etsintäkohteena ovat tietysti aarteet, tässä pelissä tehtaan piiput. Niiden löydyttyä, alkaa pelaajilla kilpajuoksu. Hän, joka on ensimmäisenä Varkauden tehtailla, on pelin voittaja. Jos joku kääntää hinaaja-merkin ennen kuin kukaan pelaajista on ehtinyt Varkauden tehtaalle, saa sen löytäjä siirtyä suoraan tehtaalle, siis maaliin. Näin ollen hän voittaa pelin.

Asta Olli

Kuva: Jaana Olli

Pelaamalla pelin oppii, toteaa Jenni Olli.

Ravintola
TYYSKÄNHÖVI

Wredenkatu 4
puh. 040 717 8491

Avainasioissa apu löytyy täyden palvelun lukkoliikkeestä

LUKKO-SUTELA

ABLOY® VALTUUTETTU

Häyrisentie 2, 76100 Pieksämäki.
Puh. 015-228 990

www.lukko-sutela.fi